

KIZIL DEVRİM
RED REVOLUTION
Soviet Gems
Sovyet Cevherleri

facebook.com/PeraFilm

twitter/PeraFilm

#KızılDevrim

#RedRevolution

“Sinema sanatı bizim için günümüzün en önemli sanatıdır!”
“The art of cinema is the most important of all arts for us today!”

Lenin

Pera Film, Bolşevik Devrimi'nin Yüzüncü Yıldönümü'nü *Kızıl Devrim: Sovyet Cevherleri* adlı özel bir programla selamlıyor. Program, Sovyetler Birliği sinemasının klasikleşmiş yedi siyah-beyaz filmini bir araya getiriyor. Geri dönüp baktığımızda 1917 Bolşevik Devrimi, 20. yüzyılın en önemli siyasal olaylarından biriydi. Devrim Romanov hanedanının ve Rusya'daki kraliyet yönetiminin sonunu getirdi. Devrim sırasında solcu devrimci Vladimir Lenin önderliğindeki Bolşevikler iktidarı ele geçirdi ve çarlık yönetimi geleneğini yok etti. Bolşevikler daha sonra Sovyetler Birliği'nin Komünist Partisi haline geldi. 6-7 Kasım 1917'de (Jülyen takvimine göre 24-25 Ekim'de, olaya *Ekim Devrimi* denmesinin nedeni de budur) Bolşevik Partisi lideri Vladimir Lenin'in yönetimindeki solcu devrimciler, Duma'daki geçici hükümete karşı bir darbe gerçekleştirdi. Geçici hükümet, Rusya'nın kapitalist sınıfından bir lider grubu tarafından oluşturulmuştu. Bunun yerine Lenin doğrudan askerlerin, köylülerin ve işçilerin bulunduğu bir konsey tarafından yönetilecek bir Sovyet hükümeti talep etti. Rusya'da Sovyetlerin kurduğu yeni bir hükümet iktidara geldi. Sovyetler Kongresi toplandı ve Bolşeviklerin eylemlerini onayladı. Bolşevik Devrimi artık gerçek olmuştu.

Kızıl Devrim: Sovyet Cevherleri adlı programda Grigori Kozintsev, Leonid Trauberg, Dziga Vertov, Aleksandr Dovzhenko, Mikhail Kalatozov, Lev Kuleshov, Aleksandr Medvedkin ve Yakov Protazanov'un yapıtları yer alıyor. İlk dönemin dramları, komedileri ve melodramlarından 1920 ve 1930'larda avangardın ortaya çıkışına dek uzanan bu program, hayranlık uyandırıcı sinema hazinelerinin peşine düşüyor!

Pera Film is saluting the Bolshevik Revolution Centenary with a special program titled *Red Revolution: Soviet Gems*. The program brings together seven black and white, classic films from the cinema of the Soviet Union. The Bolshevik Revolution of 1917 was one of the most explosive political events of the 20th century. The revolution marked the end of the Romanov dynasty and centuries of Russian Imperial rule. During the revolution, the Bolshevics, led by leftist revolutionary Vladimir Lenin, seized power and destroyed the tradition of Czarist rule. The Bolshevics would later become the Communist Party of the Soviet Union. On November 6 and 7, 1917 (or October 24 and 25 on the Julian calendar, which is why the event is often referred to as the *October Revolution*), leftist revolutionaries led by Bolshevik Party leader Vladimir Lenin launched a coup d'état against the Duma's provisional government. The provisional government had been assembled by a group of leaders from Russia's bourgeois capitalist class. Lenin instead called for a Soviet government that would be ruled directly by councils of soldiers, peasants and workers. Lenin now proclaimed a new government of Russia, by the Soviets. The Congress of Soviets met and endorsed the action of the Bolshevics. The Bolshevik Revolution was now a fact.

Red Revolution: Soviet Gems celebrates the work of Grigori Kozintsev, Leonid Trauberg, Dziga Vertov, Aleksandr Dovzhenko, Mikhail Kalatozov, Lev Kuleshov, Aleksandr Medvedkin and Yakov Protazanov. From early dramas, comedies and melodramas to the emergence of the avant-garde in the 1920s, and 1930s, this program explores encaptivating cinematic treasures!

Torzoklu Terzi The Tailor from Torzhok

Yönetmen / Director: Yakov Protazanov
Oyuncular / Cast: Igor Ilyinsky,
Olga Zhizneva, Anatoli Ktorov
Sovyetler Birliği / Soviet Union,
1925, 60', siyah-beyaz / b&w, Sessiz / Silent

Aelita'nın yönetmeninin çektiği bu günlük hayat komedisi Yeni Ekonomi Politikaları döneminde geçiyor ve büyük ikramiyenin çıktığı kayıp bir piyango biletiyle sevilen aktör İgor İlyinski'nin (*Mary Pickford*'dan *Bir Öpücük* adlı filmde de oynamıştı) oynadığı köy terzişinin aile sorunları etrafında dönüyor. Film gösterime girdiğinde *Pravda*'nın eleştirmenlerinden biri, filmin görece geleneksel tarzını, daha politik ajitprop komedilerden (*Mutluluk* filmi bunun daha ilerideki örneklerinden biridir) üstün bulmuştu: “Sovyet mizahı hakkında ne söylenebilir? Sovyetler Birliği'nde insanlar, başka ülkelerde yaşayanlar nelere gülüyorsa onlara gülüyor... Ama bu

gerçeğe rağmen Devrim'den bu yana üretici bir iş yapamayan yığıla insan, Sovyet mizahı üretimini iş edindi – şu meşhur devrimci ajit-komediler... *Torzoklu Terzi* bizim ilk başarılı komik filmimiz.”

From the director of *Aelita*, this comedy of everyday life during the New Economic Policy period centers around an elusive winning lottery ticket and the domestic troubles of a village tailor, played by the popular Igor Ilyinsky (also featured in *Kiss of Mary Pickford*). When the film was released, a *Pravda* critic favorably compared its relatively conventional style to the more politicized agitprop comedies (of which *Happiness* is a later example): “What can you say about Soviet humor? In the Soviet Union, people laugh for the same reasons as people in other countries...But against this truth, throngs of people, since the Revolution, who are unable to do productive work, have applied themselves to the task of producing Soviet laughter - the famous revolutionary agit-satires...*The Tailor from Torzhok* is our first successful comic film.”

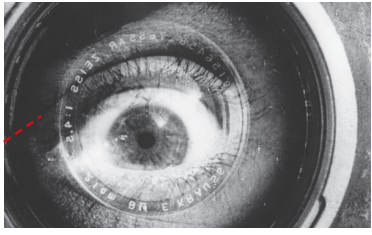
Mr. West'in Bolşevik Diyarındaki İnanılmaz Maceraları The Extraordinary Adventures of Mr. West in the Land of the Bolshevics

Yönetmen / Director: Lev Kuleshov
Oyuncular / Cast: Porfiri Podobed, Boris Barnet, Aleksandra Khokhlova
Sovyetler Birliği / Soviet Union, 1924, 60', siyah-beyaz / b&w, Sessiz / Silent

Bazı Amerikalıların Sovyet Rusyası ile ilgili saçma önyargılarıyla dalga geçen bu satirik komedi, YMCA'nın başkanı Mr. West'in SSCB'ye ziyaretini konu alıyor. Amerikan basınında yer aldığı haliyle SSCB'deki hayatın “korkunçluklar”ından kendini korumak isteyen Mr. West, yanına koruma olarak kovboy Jeddy'yi alıyor. İkisi bir dolandırıcı çetesinin avucuna düşüyor. Sahtekarlar yakalandıktan sonra Mr. West, Sovyet hükümetinin bir temsilcisi eşliğinde gerçek Sovyet Rusyası'nı geziyor. Lev Kuleshov (1899-1970) sinemanın ilk estetik teorisyeniydi ve 1923'te genç Sergei Eisenstein'in ilk kez sinema yönetmenliği eğitimi aldığı ve bugün artık çok ünlü olan *Atölye*'nin düzenleyicisiydi. Mr. West, yeni kurulan ve dışsal, sirke benzer, fiziki bir oyunculuk tarzı geliştirmiş anonim şirketin (*Kuleshov Kolektifi* adlı bu oluşumda Boris Barnet ve Vsevolod Pudovkin gibi isimler vardı) “efektleri için bir vitrin” olarak düşünülmüştü.

This satiric comedy, which ridicules the absurd preconceptions of Soviet Russia held by certain Americans, involves the visit of a certain Mr. West, president of the YMCA, to the USSR. To protect himself against the “horrors” of life in the USSR as depicted in the American press, Mr. West takes with him a bodyguard, the cowboy Jeddy. The two fall into the clutches of a gang of swindlers. When the con-men are arrested, Mr. West, accompanied by a representative of the Soviet government, is given a tour of the genuine Soviet Russia. Lev Kuleshov (1899-1970) was the first aesthetic theorist of the cinema, and organizer of the now-famous *Workshop* where in 1923 the young Sergei Eisenstein studied film direction for the first time. Mr. West was intended as a “showcase of effects” for the newly formed stock company (*The Kuleshov Collective*, Boris Barnet and Vsevolod Pudovkin among them), who had formulated an external, circus-like, physical style of acting.

Kameralı Adam Man with a Movie Camera

Yönetmen / Director: Dziga Vertov
Oyuncular / Cast: Mikhail Kaufman
Sovyetler Birliği / Soviet Union, 1929, 68',
siyah-beyaz / b&w, Sessiz / Silent

Adamın biri, omzunda bir kamerayla şehri dolaşiyor ve göz kamaştırıcı bir yaratıcılıkla şehir yaşamını belgeliyor. Kameraman ve montajcısından gösteriminde çalan orkestraya kadar, bir filmin yapıyla ilgili bir film bu. Sovyetler Birliği'ndeki yaşamdan bir günün belgeseli. Aynı zamanda da 1929'daki gibi bir hızlı değişim döneminde şehirler ve şehir yaşamının bir eleştirisi. Gerçekliği ele alındaki oyunbaz deneysellikler çığır açan Dziga Vertov'un *Kameralı Adam* adlı filmi, sinemanın olanaklarının verdiği heyecanla dolu. "Film draması, kitlelerin afyonudur," diye yazıyor Vertov, "Çok yaşasın bu haliyle hayat!" Vertov'un Moskova, Odessa ve Kiev sokaklarındaki eğlenceli gezisi, yakın zamanlardaki bir Sight & Sound anketinde gelmiş geçmiş en iyi sekizinci film seçildi; üst üste bindirmeler, sıçramalar, bölünmüş ekranlar ve bir dizi başka efekt kullanan film, böylece modernleşen dünyanın dışavurumcu bir portresini yaratmış oldu.

A man travels around a city with a camera slung over his shoulder, documenting urban life with dazzling invention. This is a film about film production- from the cameraman and the editor to the projectionist and the orchestra involved with the exhibition of the film we see being made. It's a documentary of a day in the life of the Soviet Union. It's also, critically about cities and urban life in a period of swift change as seen in 1929. A landmark for its playful experimentation with the depiction of reality, Dziga Vertov's *The Man with a Movie Camera* is charged with the excitement of cinema's possibilities. "The film drama is the opium of the people," Vertov wrote, "Long live life as it is!" Named in a recent Sight & Sound poll as the eighth best movie ever made, Vertov's joyful trip through the streets of Moscow, Odessa, and Kiev, uses superimpositions, jump cuts, split screens, and a host of other effects to create an expressive portrait of a modernizing world.

Dünya Earth

Yönetmen / Director: Aleksandr Dovzhenko
Oyuncular / Cast: Stepan Shkurat, Semyon Svashenko, Yuliya Solntseva, Yelena Maksimova
Sovyetler Birliği / Soviet Union, 1930, 75',
siyah-beyaz / b&w, Sessiz / Silent

Dünya'nın konusu ölüm ve biçim değiştirme. Kuşakların hikayesini anlatan bu film, bir büyükbabanın (Nikolai Nademsky-Zvenigora) bir meyve bahçesinde, etrafında ailesi ve sevdikleri varken ölümüyle başlıyor. Bu huzurlu ölümün ardından oğlu Opanas ve torunu Vasily için çalkantılı şimdiki zaman geliyor. Zengin toprak sahipleri olan kulaklar, sınırlandırılmamış çiftçilerin topraklarına el koymaya başlıyor. Komünizmden etkilenen Vasily, Ukrayna'da kolektif çiftçiliğin uygulanması için bir gençlik örgütü kuruyor ve rakibi Khoma'yla çatışıyor. Ölümün değişim sürecinin bir parçası olarak gören *Dünya*, bir yaşam biçiminin sonuna ruhani bir vizyon yüklüyor. Vizyona girdiği tarihten bu yana *Dünya*, Alexander Dovzhenko'nun en ünlü filmi olmayı sürdürüyor. Filmin insanı büyüleyen görsel güzelliği ve karmaşık montajı, yaşamın duysal bir biçimde yüceltildiğini hissettiriyor. Andrei Tarkovsky'nin filmleri üzerinde çok önemli bir etkisi olan *Dünya*, gelmiş geçmiş en iyi filmler arasında sayılıyor.

Earth is about death and transfiguration. A tale of generations, it begins with the death of a grandfather (Nikolai Nademsky - Zvenigora) in an orchard, surrounded by his family and loved ones. This peaceful death gives way to a tumultuous present for his son Opanas and grandson Vasily. Kulaks, a class of wealthy landowners, begin appropriating the land of unbounded farmers. Influenced by communism, Vasily leads a youth movement to form collectivized farming in Ukraine, coming in conflict with his rival Khoma. In its embrace of death as a process of change, *Earth* ends with a spiritual vision on the end of a way of life. Since its release, *Earth* has remained Alexander Dovzhenko's most famous work. The film's overwhelming visual beauty and complex editing convey a sensual celebration of life. A vital influence on the films of Andrei Tarkovsky, *Earth* is regarded as one of the greatest films ever made.

Svanetia'ya Tuz / Salt for Svanetia

Yönetmen / Director: Mikhail Kalatozov
Sovyetler Birliği / Soviet Union, 1930, 60',
siyah-beyaz / b&w, Sessiz / Silent

Kalatozov'un ilk filmi onu büyük Sovyet yönetmenleri arasına soktu, doğadaki insanı şişsel bir biçimde ele alışıyla da özellikle Dovzhenko'yla yan yana kondu. Ancak Dovzhenko'nun lirik olduğu yerde Kalatozov sert; *Svanetia'ya Tuz* da daha çok Buñuel'in 1932 tarihli filmi *Ekmeksiz Topraklar*'la karşılaştırılmalıdır. Buñuel için ele aldığı konuların kendisi gerçeküstü: modern zamanlarda ortaçağ koşullarıyla karşı karşıya kalan insanların kendileri de 'ortaçağ insanı' kalıyor. Bu film, yılın büyük bir bölümünde dış dünyayla ilişkisi kar yüzünden kesilen bir Kafkas köyündeki zor yaşamı gözler önüne seriyor. Haçlı seferlerinden kalma savunma mimarisi ve erkeklerle ölümü, kadınlarla doğumun üzerinde gören ataerkillik ritüeller, yaşam gücünü zayıflatan çoraklığın (özellikle de tuz yokluğunun) bir uzantısı gibi. Kalatozov yineleme ve yan yana getirmenin, uzaklık ve aşırı yakın çekimlerin, çığır ritimlerin şiirini kullanıyor.

Kalatozov's debut film places him alongside the great Soviet directors, in particular Dovzhenko for the poetic treatment of man in nature. But Kalatozov is harsh where Dovzhenko is lyrical, and *Salt for Svanetia* has more frequently been compared with Buñuel's *Land without Bread* of 1932. As in Buñuel, the subject matter itself is surreal: people, faced with medieval conditions in modern times, themselves remain 'medieval.' The film is a haunting portrait of the difficult life in a village in the Caucasus cut off by snows from the outside world for most of the year. Defensive architecture left over from the Crusades, and patriarchal rituals that favor men and death over women and birth, seem to be an extension of a barrenness (in particular, the lack of salt) that weakens the life drive. Kalatozov uses the poetry of repetition and juxtaposition, distance and extreme close-up, and mad rhythms.

Yalnız / Alone

Yönetmenler / Directors: Grigori Kozintsev, Leonid Trauberg
Oyuncular / Cast: Yelena Kuzmina, Pyotr Sobolevsky, Sergey Gerasimov, Mariya Babanova
Sovyetler Birliği / Soviet Union, 1931, 90',
siyah-beyaz / b&w
Rusça; Türkçe altyazılı / Russian with Turkish subtitles

Yalnız, Leningrad öğretmen enstitüsünden mezun genç bir kadın olan ve uzaklarda, Sibiry'a'da bir işe giren, ama onu oraya götüren kızak sürücüsü tarafından, göz alabildiğine uzanan karla kaplı bir düzlükte terk edilince ölümle burun buruna gelen Yelena'nın gerçek hikayesine dayanıyor. İlk sesli Sovyet filmlerinden biri olan *Yalnız*, yoğun biçimde kontrpuan ve senkronize edilmemiş seslere dayanan yaratıcı bir ses kullanımının çok etkileyici örneklerinden biri. Başta sessiz film olarak planlanmasına rağmen sonunda bir ses kanalının eklenmesine karar verilmiş. Bu sesler arasında ses efektleri ve biraz diyalog da var (bunlar çekimden sonra kaydedilmiş, ama film konuşmaları ağırlıklı olarak yazıyla gösteriyor), ancak ağırlıklı kısmını genç besteci Dmitri Şostakoviç'in *Opus 26* no'lu yapıtı oluşturuyor; 60 mezürden fazla uzunlukta, bütün orkestra için yazılmış bir müzik bu.

Şostakoviç *Yeni Babil*'de de yönetmenler ve yazarlarla çalışmış, birkaç yıl sinema piyanistliği yapmıştı. Bu bestesinde boğaz şarkıcısı ve bir Theremin için de bölümler var, bu enstrüman Yelena'nın kar fırtınasında kaybolduğu bölümde ortaya çıkıyor, uçak motorunun sesini müzik olarak vermek için de üç tuba kullanılmış. Başroldeki Elena Kuzmina, çelik gibi güçlü bir performans sergiliyor.

Alone is based on the true story of a young woman, Yelena, a graduate of Leningrad's teacher-training institute who accepts a job in far-off Siberia, but then almost dies when her sleigh driver abandons her on a vast snow-covered plain. One of the first Soviet sound films, *Alone* is a powerful example of an innovative use of sound that relied heavily on counterpoint and non-synchronized sounds. It was originally planned as a silent film, but it was eventually decided to add a sound track to accompany it. This included sound effects and some dialogue (recorded after shooting, although the film mainly used written intertitles to show speech), but the main part was a full orchestral score in over 60 numbers by the young composer Dmitri Shostakovich, his *opus 26*. Shostakovich had also worked with the directors and writers on *The New Babylon*, as well as spending several years as a cinema pianist. His score includes parts for a throat-singer and for a Theremin, which appears in the section depicting Yelena lost in the snowstorm, as well as a musical depiction of the airplane's engine, played by three tubas. In the central role, Elena Kuzmina gives a steely powerful performance.

Mutluluk / Happiness

Yönetmen / Director: Aleksandr Medvedkin
Oyuncular / Cast: Pyotr Zinoviyev, Yelena Yegorova, Nikolay Cherkasov
Sovyetler Birliği / Soviet Union, 1935, 95',
siyah-beyaz / b&w, Sessiz / Silent

Anarşik bir mizah ve köy yaşamına yakıcı bir bakış sunan *Mutluluk*, kolayca kategorize edilemeyecek ve tanımlanamayacak bir film. Rus tahta baskılarından esinlenen boyanmış dekorlar bir Rus halk masalı atmosferi yaratıyor ve hareketlere tuhaf bir teatralite katıyor. Medvedkin'in gerçeküstü sessiz komedisi, Khmyr adlı bir köylüyle karısı Anna'nın, mutluluğun anlamını keşfetmeye çalışmalarının hikayesini anlatıyor. Anlatı gerçekçi olamayacak uzunlukta bir zaman dilimini kapsıyor ve çifti Devrim öncesi günlerinden Stalin ve kolektivizasyon dönemine götürüyor. Film boyunca çiftin mutluluğu bir dizi saçma ve gerçeküstü olay tarafından engelleniyor, bunların arasında işini yapmak istemeyen bir at, onların bütün yemlerini çalan komşular, intihar etmek isteyen Khmyr'ı tutuklayan ve ona "Eğer köylü ölürse Rusya'yı kim besleyecek?" diye soran Çarlık memurları var. Filmin en ünlü sahnelerinden birinde Ortodoks Kilisesi mensupları geliyor, içini gösteren giysileriyle rahibeler ve Khmyr'le karısından vergi almak için gelmiş açıkça yozlaşmış bir rahip de aralarında.

Anarchic in its humor, caustic in its view of peasant life, *Happiness* defies easy categorization or definition. The painted backdrops inspired by Russian wood prints evoke the atmosphere of a Russian folk tale and give the action a curious theatricality. Medvedkin's surreal silent comedy tells the story of a peasant named Khmyr and his wife Anna as they try to discover the meaning of happiness. The narrative unfolds over an unrealistic amount of time, taking the couple from pre-Revolutionary days to the time of Stalin and collectivization. Throughout the film, the happiness of the couple is thwarted by a series of absurd and surreal events, including a horse unwilling to do its work, neighbours who steal their entire granary, and Tsarist officers who arrest a suicidal Khmyr, asking him "if the peasant dies, who will feed Russia?" One of the most famous scenes features the arrival of members of the Orthodox Church, including nuns in see-through outfits and a clearly corrupt priest who has arrived to collect taxes from Khmyr and his wife.

Kızıl Devrim! Sovyet Cevherleri

Red Revolution! Soviet Gems

7 – 30 Kasım | November 2017

07 Kasım Salı
November Tuesday

19:00 Kameralı Adam (68')
Man with a Movie Camera

21 Kasım Salı
November Tuesday

19:00 Torzhoklu Terzi (60')
The Tailor from Torzhok

08 Kasım Çarşamba
November Wednesday

19:00 Yalnız (90')
Alone

22 Kasım Çarşamba
November Wednesday

17:00 Mutluluk (95')
Happiness

10 Kasım Cuma
November Friday

17:00 Dünya (75')
Earth

24 Kasım Cuma
November Friday

17:00 Yalnız (90')
Alone
19:00 Kameralı Adam (68')
Man with a Movie Camera

11 Kasım Cumartesi
November Saturday

16:00 Mr. West'in Bolşevik
Diyarındaki İnanılmaz
Maceraları (60')
The Extraordinary
Adventures of
Mr. West in the
Land of the Bolsheviks
18:00 Mutluluk (95')
Happiness

28 Kasım Salı
November Tuesday

15:00 Mr. West'in Bolşevik
Diyarındaki İnanılmaz
Maceraları (60')
The Extraordinary
Adventures of
Mr. West in the
Land of the Bolsheviks
16:00 Svanetia'ya Tuz (60')
Salt for Svanetia

19 Kasım Pazar
November Sunday

13:00 Svanetia'ya Tuz (60')
Salt for Svanetia

30 Kasım Perşembe
November Thursday

17:00 Torzhoklu Terzi (60')
The Tailor from Torzhok
19:00 Dünya (75')
Earth

iş birliğiyle / in collaboration

Bu program kapsamındaki Pera Film gösterimleri ücretsizdir. Rezervasyon alınmamaktadır.
This program's screenings are free of admissions. Drop in, no reservations.